

Jakov Mikalja, isusovac–leksikograf

400. obljetnica rođenja (1601. — 1654.) i 350. obljetnica tiskanja (1651.) prvog hrvatskog rječnika *Blago jezika slovinškoga*

Vladimir HORVAT

Sažetak

Ovim prilogom autor želi obilježiti 400. obljetnicu rođenja hrvatskog leksikografa i isusovca Jakova Mikalje, te 350. obljetnicu tiskanja prvog hrvatskog rječnika kojeg je on sastavio. U prvom dijelu članka pisac iznosi dokaze o često osporavanom hrvatskom porijeklu kojeg je, uostalom, i sam Mikalja bio svjestan. U nastavku članka pisac donosi kratak životopis ističući Mikaljinu suradnju s Bartolom Kašićem i neobičnu važnost njegovog prvog hrvatskog rječnika »Blago jezika slovinškog« (1651.) čije tiskanje je platila rimska Kongregacija za širenje vjere.

Uvod

Isusovac i leksikograf Jakov Mikalja rodio se 31. ožujka g. 1601. u mjestu Pještica (Peschici) na poluotoku Garganu, a preminuo je u Loretu 1. prosinca 1654. godine. U Dubrovniku i Rimu bio je veliki suradnik Bartola Kašića, prvog hrvatskog jezikoslovca. Mikalja je i Kašićev izravan nasljednik jer je autor prvog hrvatskog tiskanog rječnika¹, zapravo jezičnog priručnika. Naime, kao što je poznato, već je Bartol Kašić želio objaviti hrvatski jezični priručnik pa je zato svom glavnom jezikoslovnom djelu i dao naslov *Institutiones linguae illyricae*. U rukopisu koji je priredio za tisak nalazio se njegov *Hrvatsko–talijanski rječnik, Konverzacijski priručnik i Gramatika*. Zbog prevelikog predračuna za tiskanje tog cjelovitog priručnika, kako se sam Kašić žalio u *Autobiografiji*, morao je izostaviti sve osim *Gramatike* pa je samo nju tiskao 1604. godine, ali je ipak sačuvao prvotni naslov.² O Ja-

- 1 Prvi *Hrvatsko–talijanski rječnik* sastavio je Bartol Kašić između 1596. i 1599. na temelju petojezičnog rječnika koji je Faust Vrančić objavio u Veneciji 1595. pod naslovom *Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum, Latinae, Italicae, Germanicae, Dalmat[i]cae, et Ungaricae*. Kašićev se Rječnik mnogo upotrebljavao, pa je ostao bez naslovnice i prve stranice, te počinje slovom »b«. Kao anonimni čuva se u knjižnici Male braće u Dubrovniku pod signaturom RKP 194. Nakon što sam dokazao da je Kašićev, objavio sam ga 1990. u Zagrebu u nakladi Zavoda za hrvatski jezik i Kršćanske sadašnjosti. Drugo izdanje objavila je Kršćanska sadašnjost (Zagreb, 1999.), ali je izostavljen pretisak teško čitljivog rukopisa kao i popratne studije.
- 2 Miroslav VANINO (ur.), *Autobiografija Bartola Kašića*, Grada za povijest književnosti hrvatske, knj. XV, JAZU, Zagreb, 1940, str. 25.

kovu Mikalji je –literarna povijest mogla dati tek nekoliko oskudnih vijesti«, kako piše Miroslav Vanino, dok nije njegova studija bolje rasvijetlila Mikaljin život i djelovanje.³

1. Hrvatsko podrijetlo Jakova Mikalje

Neki još uvijek Jakova Mikalju smatraju Talijanom, drugi ga nazivaju talijanskim isusovcem, a trećima je on čak i »talijanski leksikograf«. ⁴ Ali on je Hrvat i hrvatski leksikograf jer svoju nacionalnu svijest jasno spominje kad piše u predgovoru Alvarezove *Gramatike* da je »u Bosni naš jezik ljepši«⁵, ili kad u *Gramatici talijanskoj* piše da »oni (= Talijani) ne prominjuju isto imme (= ne dekliniraju imenice) kako mi (= Hrvati)«. ⁶ Mikaljin *Rječnik* počinje hrvatskih stupcem, a to znači da mu je hrvatski materinji jezik. Sve sam to opširno prikazao na simpoziju u Anconi u referatu o hrvatskim isusovcima leksikografima XVII. stoljeća između dvije jadranske obale, u kojem je bilo riječi o Bartolu Kašiću i Jakovu Mikalji.⁷

Jakov Mikalja rođen je u hrvatskoj obitelji koja je iz Dalmacije prešla preko Jadrana možda već u X. stoljeću⁸, ili je prebjegla pred Turcima najkasnije u XV. /XVI. stoljeću. Obitelj se nastanila na apeninskom poluotoku Garganu, u mjestu Pještici koje se talijanski nazvalo Peschici, a latinski Pescutium, kako to Mikalja donosi u svome rječniku.⁹ Petar Šimunović dokazuje lingvističkom analizom da je grad Pještica nastao možda već u X. stoljeću. Naime, Mikalja »u svojem rječniku navodi ime zavičaja u poštokavljenom liku Pještica, u skladu s izborom dijalektne osnovice za jezik svojega rječnika i gramatike. Tim likom navodi nas na ishodišnji oblik Psk–ica (= pješčica ili psk–ići (= pješčići). U liku Peschici sačuvani su: /e/ od jata, skup /šč/. Te pretpostavljene pojave pokazuju da je toponim kudikamo veće

3 Miroslav VANINO, Leksikograf Jakov Mikalja S. J. (1601–1654), *Vrela i prinosi*, Sarajevo, (2)1933, str. 1–43.

4 *Hrvatski opći leksikon*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1996., str. 619, stupac c.

5 Emmanuelis ALVARI e Societate Jesu, *De institutione grammatica pro Illyricis accomodata a Patribus ejusdem Societatis...*, Romae, 1637, Štiocu, fol. A2r.

6 Jakov MIKALJ, *Gramatika talijanska*, str. 3.

7 Vladimir HORVAT, I lessicografi gesuiti del Seicento tra le due sponde: Bartol Kašić–Cassius–Cassio (Pag, 1575–1650, Roma) e Jakov Mikalja–Mica(g)lia (Peschici, 1601–1654, Loreto). *Homo adriaticus — identità culturale e autocoscienza attraverso i secoli*, Atti del convegno internazionale di studio organizzato dalla Accademia Marchigiana di Scienze e Lettere ed Arti, Ancona, 9–12 novembre 1993. Edizioni Diabasis, Reggio Emilia, 1998, str. 105–116.

8 »Jadranski put oduvijek je vezivao dvije nasuprotne obale. Hrvati su to more prelazili nedugo nakon doseobe. Jedan od prvih spomena toga prijeplava navodi se godine 970. u *Kronici siponskih biskupa* u južnoj Italiji, koju je objavio G. Rohlfs. (Bilješka 75: Ignote colonie slave sulle coste del Gargano, Cercetari de linguistique offert a Emile Petrovici, Bucuresti, 1958, str. 409–413.) U njoj se navodi kako je Oton I. kao nagradu za pomoć koju im je pružila slavenska vojska u borbi protiv Saracena sabrao neke slavenske skupine i zadržao ih na poluotoku Garganu, gdje su one poslije osnovale Vico Garganico i Peschici. Iz posljednjeg mjesta potječe poznati hrvatski leksikograf Jakov Mikalja.« Petar ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, Zagreb, Golden marketing, 1995, str. 363, poglavlje: Prezimena u izoliranim hrvatskim naseobinama u južnoj Italiji (Moliški Hrvati).

9 Pještica grad u Latinskoj zemlji — Peschici — hoc Pescutium, u Jakov MIKALJA, *Blago jezika slovinskoga*, str. 416a.

starine od dolaska glavnine štokavaca ikavaca u XVI. st. u južnu Italiju i da likom pripada starijem čakavskom sloju doseljenika.«¹⁰ I latinski naziv Pescutium jasno upućuje na stariji izvorni predštokavski oblik s korijenom *psk*.

2. Prezime — genitiv očeva imena

Tridentski koncil (1545. — 1563.) odredio je da sve župe moraju voditi točne matice krštenih, vjenčanih i umrlih. A u svim se maticama uz ime moralo upisati i prezime. »Tako su prezimena, jednom zapisana, postajala stalna, nepromjenljiva i nasljedna. Ta tri obilježja odlikuju i razlikuju prezimena od osobnih imena...«¹¹ Tamo gdje se prezimena još nisu bila ustalila, uveo se običaj da župnik u maticu krštenih kao prezime upiše očevo ime u genitivu. Tako je župnik u Pještici, koji je gotovo sigurno bio Hrvat, učinio i s Jakovom pa je kao prezime dodao da je (sin) Mikalja.¹²¹

I sam je Jakov Mikalja bio svjestan podrijetla svoga prezimena pa je zato i u latinskim tekstovima, gdje je inače trebao genitiv njegova prezimena, čuvao upravo taj hrvatski genitivni oblik na –a, premda on u latinskom djeluje kao nominativ imenica na –a koje u genitivu dobivaju nastavak –ae. Stoga gore navedenom latinskom naslovu svoga djela on dodaje: *Labore P. Jacobi Micalia Societatis Jesu collectum*. To u prijevodu znači da je njegovo djelo *Sabrano trudom oca Jakova Mikalja iz Družbe Isusove*. Mi pak danas u hrvatskom jeziku njegovo prezime doživljavamo kao nominativ, pa ga zato dekliniramo i stavljamo u genitiv: *trudom oca Jakova Mikalje*.

Datum rođenja Jakova Mikalje je 31. ožujka. Enciklopedije i leksikoni donose godinu rođenja 1601., pa se zbog toga ove godine spominje njegova četiristota obljetnica rođenja. Međutim, jedan isusovački priručnik donosi da je Jakov rođen 31. ožujka 1600.¹³ Miroslav Vanino je ustanovio da tu godinu donosi Mikaljin nekrolog, ali je u njemu i jedna još veća pogriješka — naime da je Mikalja u novicijat stupio tek 1638., a stupio je zapravo 1628., dakle deset godina prije. Ipak, Vanino popustljivo piše da »nije posve isključena mogućnost da se Mikalja rodio g.

10 Petar ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, str. 366., bilj. 83.

11 Petar ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, str. 9.

12 »Takvi zapisi imensko–prezimenskih »sintagmi« u hrvatskih doseljenika u južnoj Italiji upozoravaju na nekoliko činjenica: —... upućuje na to da hrvatski i drugi slavenski doseljenici s istočnojadranskog primorja nisu krajem XV. i početkom XVI. stoljeća imali ustaljena prezimena... ; — u imensko–prezimenskoj formuli, gdje je pridjevak (osobno ime) u genitivu, npr. Jacov Micaglia (od Mikalj), pokazuje se da je zapisivač Hrvat koji zna imensko–prezimensku sintaksu. Takva imensko–prezimenska formula sačuvana je do danas u narodnim pjesmama i pripovijetkama moliških Hrvata: Ivan Karlovića, Ivan Doveice itd.«; Petar ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, str. 370.

13 Ladislav LUKÁCS, *Catalogus generalis seu Nomenclator biographicus personarum Provinciae Austriae Societatis Jesu (1551–1773)*, Institutum Historicum S. I., Romae, 1988, pars II, str. 1006. Ipak moram spomenuti da je netočna tvrdnja da je Mikalja »italus appulus«. Za Mikalju vrijedi naziv »appulus« jer poluotok Gargano pripada Apuliji, ali on nije Talijan (»italus«).

1600.«¹⁴ Ta mala nejasnoća glede točne godine rođenja ipak bitno ne mijenja na stvari.

3. *Život i djelovanje u Dubrovniku uz Bartola Kašića*

Pogledajmo ukratko Mikaljin životni tijek. Završivši osnovno, srednje i humanističko školovanje, Jakov je stupio 9. listopada g. 1628. u isusovački novicijati u Rimu. Nakon dvogodišnjeg novicijata poslali su poglavari 1630. god. mladog isusovca Mikalju u Dubrovnik da pod vodstvom iskusnog oca Bartola Kašića predaje gramatiku u isusovačkoj gimnaziji. Hrvatsku gramatiku predavao je prema Kašićevoj *Instituciji*. U ono doba najpoznatija latinska gramatika bila je ona koju je napisao Emanuel Alvarez, a doživjela je 400 izdanja! U suradnji s Bartolom Kašićem Mikalja je počeo priređivati tu gramatiku za hrvatske đake i studente te je prema njoj predavao. U Dubrovniku si je Jakov prepisao Kašićev rukopisni *Hrvatsko-talijanski rječnik*. Kasnije ga je godinama samostalno doradivao unoseći nove riječi, između ostalog i iz Kašićeva prijevoda Hrvatske Biblije, kao i iz drugih izvora, te ga tako znatno proširio.

4. *Mikalja želi biti misionar*

Za studijskog boravka u Isusovačkom povijesnom institutu u Rimu g. 1991./92. naišao sam u središnjem Rimskom arhivu Družbe Isusove (= Arhivum Romanum Societatis Iesu, kratica ARSI) na dva autografa Jakova Mikalje. Najprije sam u *Indices dell'Indipetae* pronašao da je naš Jakov Mikalja u siječnju 1631. iz Dubrovnika poslao o. Generalu molbu da ga odredi za misionara. Pismo je u Indeksu svrstano među molbe za Indiju (Indias petere, stoga zajednički naslov *Indipetae*). Ali Mikaljina molba je mnogo šira i pomoći će nam da shvatimo njegovu velikodušnost u predanju poslušnosti za potrebe Crkve »u bilo kojem dijelu svijeta«, kako to isusovcima propisuje njihova Pravila. Molba je pisana na talijanskom.¹⁵ Evo njezinog prijevoda:

»Prečasni Oče u Kristu! Jakov Mikalja iz Družbe Isusove, nedostojan sin Vašeg očinstva, želi upotrijebiti ono malo sila koje ima u onim poslovima i u onom dijelu svijeta gdje se može ostvariti veća slava Božja; a s druge strane znajući da Družba postupa toliko blago u određivanju dužnosti svojim podložnicima da ih redovito ne želi slati na teške poslove ako sami to nisu tražili: stoga da Vaše Očinstvo može slobodnije raspolagati s njime, kad se pruži prilika, prikazuje ono malo što može i hoće, pa bilo u Indiji ili Etiopiji, ili među Turcima gdje se može služiti slavenskim (hrvatskim) jezikom, s kojim bi ondje imao više lakoće, ili u bilo kojem drugom dijelu svijeta, gdje Vaše Očinstvo prosudi da će biti veća služba Bogu, i

14 Miroslav VANINO, Leksikograf Jakov Mikalja S. I. (1601 — 1654). *Vrela i prinosi*, (2)1933., str. 1–25. studija, a 26–43 Prilozi — Monumenta. Bilješka na str. 2.

15 Original se čuva u ARSI, INDIPETAE, jan. 1631, f. 103.

kamo god bude poslan, molit će Gospodina za Vaše Očinstvo da Vas podrži mnogo godina.«

To velikodušno Mikaljino predanje olakšat će poslije patru Generalu odluku o njegovoj »dispoziciji«, tj. dužnosti za koju će ga odrediti.

5. Rim — suradnja s Bartolom Kašićem

Iz Dubrovnika je Bartol Kašić došao u Rim nakon Uskrsa g. 1633. te ponovno postao ispovjednik u bazilici sv. Petra. Jakov Mikalja stigao je pak na studij teologije u Rim najkasnije u jesen g. 1633. te je 1635. godine bio zaređen za svećenika. Zatim je g. 1636. Mikalja poslao dopis Svetoj kongregaciji za širenje vjere (Propaganda fidei) u kojem se nudi da sastavi rječnik i gramatiku koji bi bili na pomoć hrvatskim mladićima koji u strašnim nevoljama žive pod turskim jarmom. U drugom pismu iznio je i neke prijedloge za hrvatski pravopis o uporabi slova x, y, z.

Kašić i Mikalja su g. 1637. dovršili prilagodbu Alvarezove gramatike za hrvatsku mladež te je ona tiskana u Rimu o trošku Svete kongregacije za širenje vjere. Puni latinski naslov toga izdanja za hrvatske studente glasi: *Emmanuelis Alvari e Societate Iesu De institutione grammatica pro illyricis accomodata a patribus eiusdem societatis*. U prijevodu to znači: Gramatički priručnik Emanuela Alvareza iz Družbe Isusove koji su za Hrvate priredili oci iste Družbe. U svojoj skromnosti priređivači se nisu ni potpisali, ali je iz dopisivanja s Propagandom posve jasno da su to bili Mikalja i Kašić. Mikalja je morao napustiti Rim i krenuti u Dubrovnik, a zatim s karavanom trgovaca u Temišvar, prije dovršenja tiskanja Alvarezove *Gramatike*. Stoga je zamolio tajnika Propagande mons. Francesca Ingolija da odredi koliko će mu primjeraka *Gramatike* poslati te da tu pošiljku preda ocu Bartolu Kašiću koji će se o svemu dalje pobrinuti.

6. Misionar u Temišvaru

Jakov Mikalja je u svojoj molbi koju je, kako smo već naveli, g. 1631. poslao patru Generalu spomenuo da je spreman raditi u bilo kojem dijelu svijeta, pa i među Turcima gdje bi mu njegov hrvatski jezik bio od velike koristi. Stoga je pater General odredio da Mikalja djeluje za katolike među Turcima u Temišvaru. Tako je on g. 1637. s karavanom dubrovačkih trgovaca preko Dubrovnika otputovao u svoje novo odredište gdje je ostao do 1645. Prilike su bile jako teške jer je pravoslavni episkop tražio novčana davanja, i od katoličkih svećenika, i od vjernika, premda na to nije imao pravo. Uz redovito pastoralno djelovanje tamo je Mikalja vodio i školu za djecu dubrovačkih i bosanskih trgovaca te marljivo radio na svom hrvatskom rječniku.

U Požunu (Bratislavi) je Mikalja tiskao g. 1642. svoj zanimljivi anonimni molitvenik¹⁶ pod naslovom *Razmiscgljanje bogogljubno od Ocenascja pokupgljeno iz*

16 Vladimir HORVAT, *Crkva u hrvatskom narodnom preporodu*, Glas Koncila, Zagreb, 1986, str. 29: *U Parizu otkrili Mikaljinu knjigu*.

kgniga S. Tomme od Aquina, Nauciteglja Anghjeskoga. Ustanovio sam da je Mikalja taj tekst preuzeo iz Kašičeve asketske knjige *Način od meditacioni*, tiskane u Rimu 1613. godine. Pogledajmo Kašičev naslov: *Razmisglianye Bogogliubno od Occe nasca, pokupglieno iz knjiga S. Tomassa od Aquina Doctura Anyeoskoga*. Uočavamo da je Mikalja malo prilagodio pravopis, a i sam tekst na četiri mjesta:

od Occe nasca: od Ocenascja
 S. Tomassa: S. Tomme
 Doctura: Nauciteglja
 Anyeoskoga: Anghjeskoga

Spomenimo samo da je Mikalja svom molitveniku dodao »Gospin plač« i mnoge druge molitve.

7. Ispovjednik u Loretu

Godine 1645. boravio je Mikalja u Trnavi (Slovačka) u takozvanoj »trećoj probaciji«, što je završetak isusovačke formacije. Zatim se vratio u Italiju i postao hrvatski ispovjednik u Loretu. Tamo je dobrim dijelom dovršio te g. 1649. započeo i tiskati svoj veliki hrvatsko–talijansko–latinski rječnik *Blago jezika slovinskoga ili slovník*. Tiskanje je dovršio u Ankoni 1651. godine. Rječnik ima oko 25. 000 hrvatskih natuknica, štokavskih i čakavskih.

Mikalja je najprije pripremio manji rukopis. Za njegovo je tiskanje od spomenute Kongregacije dobio skromniju sumu, a potom je rječnik proširivao moleći veće sume. Puni naslov glasi *Blago jezika slovinskoga ili slovník u komu izgovarajuse rječi slovinske Latinski, i Diački*. Slijedi latinski naslov: *Thesaurus linguae illyricae sive Dictionarium illyricum in quo verba Illyrica Italice et Latine redduntur*.

Uspoređujući oba naslova, vidimo da hrvatskom nazivu »slovinski« odgovara naziv »illyrice« [=hrvatski], nazivu »latinski« odgovara »italice« [=talijanski], a nazivu »diački« odgovara naziv »latine« [=latinski].

Da bismo bolje razumjeli ove nazive, moramo napomenuti da se Jakov rodio na zapadnoj strani Jadrana, na Apeninskom poluotoku koji se u narodu nazivao »Latinska zemlja«, u kojoj je živjela »Latinka djevojka« hrvatske narodne pjesme, a i Pještica je »grad u Latinskoj zemlji«, kako smo to već naveli. Mikalja stoga u svom rječniku talijanske riječi naziva »latinskima«. Latinske pak naziva »diačkima«, baš kao i Marko Marulić koji je Juditu napisao u »versih hrvacki, našim jazikom, neka ju budu razumiti i oni ki nisu naučni knjige latinske aliti djačke«. ¹⁷ A mene je jedna bakica još 1946. godine u Donjoj Dubravi u Međimurju pitala učim li u zagrebačkom sjemeništu »djački«!

17 Marko MARULIĆ, *Judita, Suzana, Pjesme*, PSHK, MH–Zora, Zagreb, 1970, str. 25 i 37.

8. Sadržaj Blaga jezika slovinskoga

Na početku *Blaga* nalazi se preporuka Propagande na latinskom i predgovor pisca na talijanskom, zatim na četiri stranice hrvatski pravopis na latinskom, pa na šest stranica na hrvatskom. Zatim je na 46 stranica *Grammatika talianska u krath(!)o illi Kratak nauk za naucitti latinski jezik, koga slovinski upisa Otac Jacov Mikaglja Drusgbe Isusove*, Loreto, 1649. To je prva talijanska gramatika protumačena na hrvatskom jeziku. O toj je gramatici, s paginacijom 1–46, opširno pisao Josip Jernej u dvije studije: *Povijest talijanskih gramatika na hrvatskom jeziku od 1649. do 1900.*¹⁸ te Gramatike Bartola Kašića i Jakova Mikalje.¹⁹ Konačno, sâm *Hrvatsko–talijansko–latinski rječnik* tiskan je na 864 stranica. Tisak toga prvog cjelovitog priručnika hrvatskog jezika na 926 stranica tiskla je o svom trošku rimska Propaganda, tj. Sveta kongregacija za širenje vjere.

Zaključak

Kad se Mikaljin trojezični *Slovník* usporedi s Vrančićevim petojezičnim rječnikom iz g. 1595., ustanovljujemo da je Mikaljin priručnik gotovo pet puta opsežniji! Zato je on nezaobilazno blago u proučavanju hrvatskog jezika te je stoga pak s pravom čitav unesen u veliki Akademijin Rječnik.²⁰ Njegov pretisak koji se očekuje, bit će od opće velike koristi. Ujedno se, na temelju *Blaga jezika slovinskoga*, priređuje i Mikaljin potpuni *Leksik*, u kojem će svaka riječ *Blaga* doći kao natuknica ili odrednica na prvo mjesto i biti složena po abecednom redu. To će stručnjacima omogućiti daljnja znanstvena istraživanja u otkrivanju jezičnog bogatstva Mikaljina *Blaga jezika slovinskoga*.

U godini Mikaljinih jubileja HAZU priređuje na blagdan Gospe od Loreta 10. prosinca svečanu sjednicu u čast Jakova Mikalje.

18 Rad JAZU knj. 388, Zagreb, 1981, str. 131–236.

19 *Isusovci u Hrvata*, Zbornik radova međunarodnog znanstvenog simpozija *Isusovci na vjerskom, znanstvenom i kulturnom području u Hrvata*, urednik Vladimir Horvat, Zagreb, Filozofsko–teološki institut Družbe Isusove — Zagreb, Hrvatski povijesni institut — Beč, 1992, str. 295–300.

20 Zlatko VINCE, *Putovima hrvatskog književnog jezika*, Zagreb, SNL, 1978, str. 65.

LEXICOGRAPHER JAKOV MIKALJA, S.J.

The 400th anniversary of the birth (1601 — 1654) and the 350th anniversary of the printing (1651) of the first Croatian dictionary Blago jezika slovinskoga (The Wealth of the Slavic Language)

Vladimir HORVAT

Summary

With his contribution the author wishes to mark the 400th anniversary of the birth of the Croat lexicographer and Jesuit Jakov Mikalja and the 350th anniversary of the printing of the first Croatian dictionary which he compiled. In the first part, the author of the article portrays evidence of the often-disputed origins of Croatia of which Mikalja himself was quite aware of. Further on the article gives a brief bibliography emphasising Mikalja's co-operation with Bartol Kašić and the immense importance of this first Croatian dictionary Blago jezika slovinskog (1651) whose printing costs were completely covered by the Roman Congregation for the Doctrine of Faith.